Dosarul nr. 2-466/24 (nr. PIGD 2-24075332-28-2-09072024)

HOTĂRÂRE
În numele Legii

Dispozitiv pronunțat la 04 februarie 2025 or. Ocnița
Hotărîre motivată pronunțată la 28.03.2025

Judecătoria Edineț, sediul Ocnița
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Dan Dolghieri
grefier Ina Galușca

cu participarea reprezentantului reclamantului Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan”, Vasile Tcaci, împuternicit în baza procurii nr.79 din 02.04.2024, a reprezentantului pârâtului Golea *****, avocatul Irina Raducan, împuternicită în baza mandatului seria MA nr. 2098643 din 01.11.2024, în lipsa pârâtului Golea *****, fiind reprezentat de către reprezentantul său,

în şedinţă publică şi în procedură contencioasă a judecat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” împotriva lui Golea *****, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Golea *****, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

În motivarea cererii au indicat că, la 23.08.2021, Golea ***** a depus cerere privind înscrierea la concursul de admitere la programul de formare „Tehnologia produselor de origine animală” la Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din s. Grinăuţi raionul Ocniţa.

La 01.10.2021 între instituţia Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din s. Grinăuţi raionul Ocniţa şi elevul Golea ***** a fost încheiat Contractul-tip privind realizarea studiilor în instituţia de învăţământ secţia de zi în grupa cu finanţare bugetară şi plasarea tînărului specialist în cîmpul muncii cu nr. 32.

Prin ordinul directorului Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din s. Grinăuţi raionul Ocniţa nr.35-k din 23.08.2021 *„Cu privire la înmatricularea elevilor în anul de studii 2020 - 2021*”, Golea ***** a fost îmnatriculat la specialitatea „*Tehnologia produselor de origine animală,,* în baza studiilor gimnaziale.

La 28.02.2023 prin ordinul directorului Colegiului Agroindustrial „Gheorghe Raducan”, din s. Grinăuţi raionul Ocniţa nr. 04-k *„Cu privire la exmatricularea elevilor* ’ Golea ***** a fost exmatriculat din colegiu începînd cu data de 28.02.2023 pentru restanţe nelichidate în termenele stabilite, în conformitate cu prevederile pct. 83 lit. d) din Regulamentul cadru de organizare şi funcţionare a instituţiilor de învăţământ profesional tehnic postsecundar şi postsecundar nonterţiar, aprobat prin Ordinul Ministerului Educaţiei nr. 550 din 10 iunie 2015.

La situaţia din 12.08.2022, momentul încheierii Contractului nr. 32, Golea ***** în accepţiunea art. 51 alin. (1) din Codul Familiei, avea vârsta de 21 ani împliniţi, avea vârsta

majoratului.

Pîrîtul Golea ***** la încheierea contractului şi-a asumat obligaţii civile, iar ca rezultat al neexecutării corespunzătoare a obligaţiilor asumate, îi revine consecinţele juridice pe care şi le-a asumat la încheierea contractului.

Potrivit calculelor contabilităţii Colegiului Agroindustrial „Gheorghe Raducan" lui Golea ***** s-a calculat cheltuieli pentru instruire în perioada de studii 01.09.2021-31.12.2021, 01.01.2022 - 31.12.2022, în mărime de **33944 (treizeci şi trei mii nouă sute patruzeci şi patru) lei,** dintre care cheltuieli pentru instruire în sumă de 31664 lei şi cheltuieli pentru bursă în sumă de 2280 lei.

La 07.04.2023, 27.07.2023,18.06.2024, Golea ***** a fost somat să ramburseze binevol cheltuielile suportate şi soluţionarea litigiului pe cale amiabilă, însă somaţiile au fost recepţionate, dar au rămas fară răspuns.

Astfel, pîrîtului Golea ***** i-a fost înaintată cerere prealabilă prin care s-a solicitat achitarea sumei de 33944 (treizeci şi trei mii nouă sute patruzeci şi patru)lei.

Pînă la momentul înaintării acţiunii în instanţa de judecată Golea ***** nu au achitat suma datorată.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului a susținut integral cererea și a solicitat admiterea ei.

Reprezentantul pîrîtului, avocatul Raducan Irina a solicitat respingerea cererii motivînd că învățămîntul în Colegiul de stat urmează să fie gratuit, pîrîtul nu are calitate de tînăr specialist. Deasemenea nu este deacord cu calculul efectuat de către reclamant deoarece acesta conține date generale și nu poate fi stabilit care sunt cheltuielile reale care au fost suportate în legăturăcu procesul de educare a lui Golea *****.

Aprecierea instanței:

În conformitate cu art. 35 din Constituția Republici Moldova, dreptul la învăţătură este asigurat prin învăţământul general obligatoriu, prin învăţământul liceal şi prin cel profesional, prin învăţământul superior, precum şi prin alte forme de instruire şi de perfecţionare. (2) Statul asigură, în condiţiile legii, dreptul de a alege limba de educare şi instruire a persoanelor. (3) Studierea limbii române se asigură în instituţiile de învăţământ de toate gradele. (4) Învăţământul de stat este gratuit.

Astfel instanța constată că, la data de 01.10.2021 între Instituția de Învățământ și Colegiul Agroindustrial Gheorghe Raducan" și Golea ***** a fost semnat Contractul -tip nr. 32 privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în grupele cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii (f.d. 9-10).

Potrivit capitolului II al contractului, acesta are ca obiect: a) organizarea/realizarea studiilor profesionale tehnice postsecundare din contul bugetului de stat, b) plasarea în câmpul muncii, conform repartizării ministerului în subordinea căruia este instituția respectivă de învățământ a studentului (tânărului specialist) care și-a făcut studiile cu finanțare din contul bugetului de stat, c) restituirea de către tânărul specialist a cheltuielilor de instruire în cazul nerespectării condițiilor prezentului contract.

La pct.3.3 părțile au stipulat că, studentul se obligă: a) să realizeze în termen programul educațional la specialitatea solicitată, b) să frecventeze regulat orele de curs și să nu admită absențe nemotivate, c) să respecte Statutul, Regulamentul de ordine internă și alte acte normative ale instituției, d) să lucreze nu mai puțin de 3 ani după absolvirea instituției la întreprinderea,

instituția, organizația la care a fost repartizat, e) să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă. Astfel, în baza ordinului nr. 35-k din 23.08.2021, Golea ***** a fost înmatriculat la studii în cadrul Instituției de Învățământ (f.d. 10).

Prin ordinul nr.04-k din 28.02.2023, pîrîtul a fost exmatriculat de la studii din cauza restanțele (f.d.11).

Potrivit calculelor contabilităţii Colegiului Agroindustrial „Gheorghe Raducan" lui Golea ***** s-a calculat cheltuieli pentru instruire în perioada de studii 01.09.2021-31.12.2021, 01.01.2022 - 31.12.2022, în mărime de **33944 (treizeci şi trei mii nouă sute patruzeci şi patru) lei,** dintre care cheltuieli pentru instruire în sumă de 31664 lei şi cheltuieli pentru bursă în sumă de 2280 lei.

La 07.04.2023, 27.07.2023,18.06.2024, Golea ***** a fost somat să ramburseze binevol cheltuielile suportate şi soluţionarea litigiului pe cale amiabilă, însă somaţiile au fost recepţionate, dar au rămas fară răspuns.

Astfel, pîrîtului Golea ***** i-a fost înaintată cerere prealabilă prin care s-a solicitat achitarea sumei de 33944 (treizeci şi trei mii nouă sute patruzeci şi patru)lei.
Pînă la momentul înaintării acţiunii în instanţa de judecată Golea ***** nu au achitat suma datorată.

Prin prezenta acțiune reclamantul a solicitat încasarea cheltuielilor pentru instruire, invocând în acest sens pct. II lit. c) a Contractului -tip II privind realizarea studiilor în instituțiile de învăţământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în grupele cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii, și art. 775 alin. 1 și art. 858 alin.2) Cod Civil.

Conform prevederilor art.9 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.

Instanța reține că în conformitate cu art.774 alin.(1), (3) Cod civil, (1) În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face. (3) Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

Potrivit art. 775 alin. (1) din Codul civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

Potrivit art. 776 din Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Potrivit art.9 alin.(1-6) Codul Educației, (1) Cetățenii Republicii Moldova au drepturi egale de acces la educaţie şi formare profesională iniţială şi continuă prin sistemul naţional de învăţământ, în condiţiile prezentului cod. (2) Statul asigură finanţarea pachetului standard de

servicii educaţionale pentru învăţământul preşcolar, primar, gimnazial şi liceal, indiferent de tipul de proprietate a instituţiei de învăţământ. Pachetul standard de servicii educaţionale pentru învăţământul general se aprobă de Guvern. (3) Finanţarea de bază a învăţământului general se face după principiul "banul urmează elevul", conform căruia resursele alocate pentru un elev sau un copil se transferă la instituţia de învăţământ în care acesta învaţă. (4) Învăţământul profesional tehnic şi învăţământul superior se finanţează de la bugetul de stat în limita planului de admitere aprobat anual de Guvern. (5) Pachetul de servicii educaţionale acordate de stat pentru fiecare nivel al sistemului de învăţământ se aprobă de Guvern. (6) Statul susţine persoanele cu cerinţe educaţionale speciale, de asemenea sprijină elevii şi studenţii cu performanţe remarcabile.

Iar conform prevederilor pct.2, 4 din Hotărârea de Guvern nr.923 din 04.09.2011 cu privire la plasarea în cîmpul muncii a absolvenţilor instituţiilor de învăţământ superior şi profesional tehnic postsecundar şi postsecundar nonterţiar de stat, se aprobă, conform anexei, Contractul-tip privind realizarea studiilor în instituţiile de învăţământ superior şi profesional tehnic postsecundar şi postsecundar nonterţiar pe locuri cu finanţare bugetară şi plasarea tinerilor specialişti în cîmpul muncii. În cazul în care tînărul specialist refuză să se prezinte la locul de lucru conform repartizării sau îşi suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de trei ani stabilit, el este obligat să restituie în bugetul de stat cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituţia respectivă de învăţământ, în baza Metodologiei de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, aprobată de Guvern, dacă normele speciale nu prevăd altfel .

Instanța a stabilit cu certitudine că, potrivit pct.3.3 lit. e) din contractul –tip încheiat între părți, elevul se obligă să restituie la bugetul de stat în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă.

Deși în pct. 3.3, lit. e) din contractul –tip încheiat între părți este indicat că elevul se obligă să restituie la bugetul de stat în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă, totuși în conținutul contractului nu este indicat care cheltuieli Instituția de Învățământ a avut în legătură cu instruirea pîrîtului.

Mai mult ca atât reclamantul a prezentat informația privind cheltuielile pentru realizarea programului de studii profesional, perioada de studii 01.09.2021-31.12.2021, 01.01.2022 - 31.12.2022, și anume că au fost suportate cheltuieli în mărime de **33944 lei,** dintre care cheltuieli pentru instruire în sumă de 31664 lei şi cheltuieli pentru bursă în sumă de 2280 lei. Astfel nu a fost prezentată o informație detaliată din care instanța ar deduce că pentru instruirea elevului Golea Cristian, Colegiul a avut cheltuieli în sumă de **33944** lei. Or, informației privind cheltuielile pentru realizarea programului de studii profesional (costul standard minim per elev) a studentului reprezintă cheltuielile per program, adică reprezintă cheltuieli ce includ în sine cheltuieli aferente desfășurării procesului de studii, astfel, calculul respectiv conținând date generale despre cheltuielile pe care le suportă instituția dată de învățământ.

Instanța mai menționează că, prevederile Hotărîrii Guvernului nr.923 din 04.09.2001 la care face referire reclamantul în somația expediată lui Golea C. prin care s-a solicitat compensarea cheltuielilor de învățământ, nu este aplicabilă speței, deoarece pct. 4 al GH 923 din 04.09.2001 stabilește că, în cazul în care tînărul specialist refuză să se prezinte la locul de lucru conform repartizării sau îşi suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de trei ani

stabilit, el este obligat să restituie în bugetul de stat cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituţia- respectivă de învăţământ, în baza Metodologiei de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, aprobată de Guvern, dacă normele speciale nu prevăd altfel.

Astfel, din conținutul normei date rezultă cu certitudine că se restituie la bugetul de stat cheltuielile pentru instruire în volumul calculat în care tînărul specialist refuză să se prezinte la locul de lucru sau îşi suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de trei ani stabilit.

La caz, Golea C. nu are calitate de tânăr specialist deoarece acesta fiind exmatriculat ca elev în anul II de studii. Prin urmare, prevederile pct. 4 din G.H 923 nu sunt aplicabile, deoarece se referă la cazul de refuz a tânărului specialist de a se prezenta la locul de muncă conform repartizării sau își suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de 3 ani.

În conformitate cu art. art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

hotărăște:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Colegiul Agroindustrial ,,Gheorghe Raducan" împotriva lui Golea ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița.

Președintele ședinței,
Judecătorul Dan Dolghieri